

Remisskonferens 29 april 2021

Frågor och svar från medverkande

Mattias Schriever-Abeln, Finansdepartementet

F: Vilka måsten/frågor behöver vara med i en regionplan?

S: Några saker måste en regionplan innehålla i enlighet att följa lagstiftningen. Hur har hänsyn tagits till allmänna intressen av regional betydelse, riksintressen, miljö kvalitetsnormer etc. Andra saker som kan ingå kan vara beskrivningar av strukturer; regionala kärnor, stråk, bebyggelseutveckling på övergripande nivå – kopplat till kärnor och stråk. Bedömning och avvägningar behöver göras i varje fall. Länen har olika förutsättningar och behov av att arbeta med olika frågor. Västra Götaland, Skåne och Stockholm har det gemensamma i att vara storstads-län med täta kontakter mellan kommunerna.

F: Kan en regionplan användas som underlag för att överklaga en detaljplan? (se även svar från Boverket)

S: I förarbeten till lagstiftningen kopplat till överprövandegrunden anges en del exempel på frågor. Här anges främst att det är frågor där det finns en tvist mellan två kommuner, exempelvis lokalisering av flygplatser, vägar, ledningar, avfallshantering. Sådana saker som kan orsaka stor olägenhet för andra kommuner. Det är ovanligt att denna överprövande grund används. I Region Stockholm, som regionplanerat sedan 1940-talet, finns det inte en högre andel överprövade planer jämfört med andra regioner.

F: Kommunerna har olika förutsättningar och kapacitet att jobba med planering. Hur ser ni på det?

S: Det är viktigt att beakta detta när frågan om regional planering diskuteras. Ju större en kommun är och desto större och mer komplexa planeringssambanden är brukar större kommuner också klara av detta. Mindre kommuner kan behöva sätta in sig i nya perspektiv.

Daniel André och Jon Resmark, Boverket

F: Ge exempel på om/när det uppstått intressekonflikter mellan kommun/region kopplat till regionplan?

S: Speciellt i regioner med många kommuner kommer det alltid finnas kommuner som inte köper hela paketet, kommuner som inte ställer upp på allt som ingår i planen. Risken med det är att regionplanen försvagas. Regionplanen kan inte genomföras fullt ut när vissa kommuner inte är med på den gemensamma bilden. Det finns sådana exempel från Stockholm. Då krävs det mer dialog för att få med alla på banan och skapa den gemensamma bilden.

F: Hur kan man säkra att regionplanen inte inskränker det kommunala planmonopolet?

S: Det är redan säkrat, regionplanen är endast vägledande. Regionplanen är ett stöd och en gemensam nytta.

F: Kan man välja att bara ta med vissa frågor i regionplanen?

S: Ja och nej, det finns ett antal utpekade områden som måste hanteras (se svar ovan från finansdepartementet). Hur stor vikt som läggs vid vissa frågor och vilka sakfrågor som tas upp kan styras i hög grad i respektive region.

F: Kan en regionplan användas som underlag för att överklaga en detaljplan?

S: När en detaljplan tas fram har länsstyrelsen tre veckor på sig att svara kring vilka överprövande grunder som finns för detaljplanen. Här finns exempelvis riksintressen, miljökvalitetsnormer, strandskydd, hälsa- och säkerhet eller mellankommunal planering (där detaljplanen krockar med en annan kommuns planering). Det här instrumentet, frågor som inte samordnas på mellankommunal nivå, finns redan idag. I förlängningen skulle den regionala strukturen också kunna ses som överprövande grund kopplat till mellankommunal planering.

F: Vilka är de viktigaste frågorna, som berör regionens fysiska miljö, att samplanera kring?

S: Det är framför allt de strukturella frågorna. Kollektivtrafik, länstransportplaneringen av infrastruktur som finns inom den regionen idag kan nära samordnas med regionplanen. Järnvägar och stationer är strukturbildande vilka kan ge signaler om långsiktighet och bidra till att kommuner och andra aktörer vågar satsa i stationsområdena.

F: Kommunerna har olika förutsättningar och kapacitet att jobba med planering. Hur ser ni på det?

S: Många mindre kommuner kan bli avlastade genom att planeringsunderlag tas fram på regional nivå.

Julie Tran, Region Östergötland

F: Hur upplever ni att den fördel som beskrivs i och med PBL – det tydliga mandatet – tas om hand när ni arbetar utanför PBL?

S: PBL ger ett tydligt mandat kring att arbeta med regionplan och vissa frågor men löser inte de utmaningar som vi behöver arbeta med. De kan vi arbeta med utanför PBL, regionplanen löser inte det.

Mikaela Waltersson, Region Halland

F: Vilka är de viktigaste frågorna, som berör regionens fysiska miljö, att samplanera kring?

S: Det är många frågor men, det gäller att tillsammans, se de gemensamma behoven och förutsättningarna i större arbetsmarknadsregioner.

F: Finns det erfarenheter av vad regional planering kan bidra med när regionen gränsar till andra länder, exempelvis Norge i Västra Götaland?

S: Vi har erfarenhet i Halland av det gemensamma samarbetet i Greater Copenhagen. Vi jobbar mycket med infrastrukturfrågor och arbetsmarknadsregioner. Den största frågan vi är överens om är behovet av en ny förbindelse mellan Helsingborg och Helsingör. Detta är viktigt för Halland och Skåne. Detta innebär kortare restider till Kastrup flygplats som är södra Hallands flygplats. Styrkan är att se på den här frågan som en arbetsmarknadsregion. Hela regionen från Norge/Värmland/Västra Götaland/Halland ner till Hamburg. Här behöver vi prata mer tillsammans och inte tänka gränser.

Kristina Jonäng, Västra Götalandsregionen

F: Hur ska arbetet med regionplanering genomföras i Västra Götaland?

S: Direkt under regionstyrelsen finns alla kommuner representerade, via kommunalförbunden, i beredningen för hållbar utveckling. Här sker gemensamma diskussioner kring de styrande strategierna och prioriteringar i Västra Götaland – hur vi ska jobba med regional utveckling tillsammans. Den här strukturen skulle vi kunna använda oss av fortsatt även för arbetet med

regional planering. Ledtiderna kan bli långa men tror att det är viktigt för att vi ska ha någon nytta av den här typen av strategier. Det måste få ta tid. Dialogen måste kännas meningsfull för både små och stora kommuner och besluten ska vara väl förankrade.

Ulrika Bokeberg, Västra Götalandsregionen

F: Hur jobbar vi idag inom strukturbildsgruppen?

S: Vi arbetar redan idag tillsammans med kommunalförbund, länsstyrelsen och trafikverket. Strukturbildsgruppen är också med i dialoger med översiktsplanenätverk och kommunchefer – här möts VGR och alla kommuner. Det är möjligt och finns önskemål att jobba mer över kommunalförbundsgränserna.